

ora oblinantur, nam ubi reficcata fuerint, etiam pellucida erunt, quum vero bibendo cyathus labiis adhaerit, ita agglutinatur, ut quum finem bibendi fecerit, vix ab eis divellatur. Ita etiam faciemus

Caro ut sanguinosa, & verminosa rejiciatur

A parasitis: leporinum sanguinem excoctum exiccatum, & in pulverem redactum super coctas carnes expulverabimus, qui calore, & humiditate carniū eliquescer, ut sanguinolentae videantur, & nauseabundi rejiciant: rejectas sine nausea quisque comedere poterit. Si lyrae chordas minutim concisas calidis caruibus insperferis, calore distorquebuntur, & ut vermes moveri videbuntur.

LIBER DECIMUS QUINTUS

Animalia manu capere & necare ostendit.

PROOEMIUM.

DE auspicio loquimur, cui maxima mortalium pars, & praecipue magnatum haeret. Finis animalia capere, vi, & dolo. Sed dolo alliciuntur, morte multantur. Sed qua ratione id assequi possit, ex Philosophia docetur, quae animalium naturas, & peculiare mores ostendit. Facile enim cognitis naturis, eorumque moribus, conjiciuntur & doli, quibus allici, & capi possint. Primo quo modo alliciuntur docebimus: esca, senu, lumine, suffitu, amore, & aliis doliis, allectos, vel temulentos manu capimus, vel venenis occidimus. Sed exempla proponamus.

CA-

CAPUT I.

Quibus escis varia quæque animalia alliciuntur.

NVLLA res magis animalia stimulat, quam esca, & luxuria, vel amor, ex his igitur exordiendum duximus. Ad escam necessitate coguntur: nam nisi occidi velint fame, escam venientur oportet. Sed variorum animalium variae sunt escæ, peculiares aliquorum dicemus, ut tuo Marte reliquas conjicias. Hæc est

Esca pro Siluri captura.

Pulmone tauri asso alliciuntur siluri, appensus lineæ pulmo, ubi hamus, & in mari projectus, odore siluri sensum movet, qui escam appetens, statim devorat, & hamo transfixus, trahitur bobus ad littus, ut ex Æliano habemus.

Esca pro sargis.

Miro amore sargi capellas prosequuntur, ut dicemus, maximeque ejus odore gaudent. Piscator igitur farinam caprino jure madefactam in eam maris partem abjicit, ubi habitare solent sargi, quibus tanquam philtro quodam odoris allekti accedunt, ac hamo capiuntur; præterea si ad hamum muris piscis conditi escam accommodent, eam in mari demissam leniter moveant, sargi escæ illecebra allekti, in hamum congregantur, ac cibi aviditate facile capiuntur.

Thymali esca.

Ticinus Italiæ fluvijs thymalum piscem procreat, non quidem hamatis escarum aliarum illecebris, sed solo culice, bestia homini infesta, quod hac sola delectetur, comprehenditur. Hæc est

Aulopii esca.

Aulopios coracini alliciunt, ubi esculentam talem illecebram animadverterunt, maximo plausu accedunt. Et

Pelamiæ esca

Ex purpuræ pisce confecta est, hæc enim stricte religatur lineæ, hujus illecebra delinitæ in hamos innatant quum

quum autem ex his aliqua liguratione apprime stimolata, os in escam impegerit, tum reliquæ consequentes hamis configantur, ut hami ob multitudinem uno eodemque tempore transfixorum piscium, vix trahantur. Habentur &

Anguilla esca.

Anguillæ in speluncis latent, fauces specus odoribus illinentes cetariis, eas non secus, quam pisces complures evocant, ex Aristotele: quamquam falso Plinius non allici, sed suorum cadaverum odore fugari dixerit. Opiarius intestinis allici festive dixit. Si scire cupis quæ sit

Mugilum esca,

Quia iulides omnium fere piscium esca sunt, siue aphæ aut squillæ parvæ marinæ, ideo omnium escas subintrat. Vel hepatis thinni drachmas quatuor, squillarum marinarum octo, sesami quatuor, fabæ fressæ octo, lamiarum crudarum duas, trita hæc, sapa adstillata excipe, & pilulis efformatis, inescationis loco utere. Tandem hæc est

Omnium piscium esca.

Tarentinus ad omnes pisces id docet. Siluri virosi drachmas octo, papilionum fulvorum volatilium, anisi, casei caprini, singulorum drachmas quatuor, opoponacis duas, sanguinis porcini quatuor, galbani tantundem, omnia terito, & vinum austerum affundito, pastillos formato, & in umbra siccat.

CAPUT II.

Quomodo amoris illecebris animalia rapiantur.

DUO sunt brutorum animalium Tyranni, esca, & luxuries, siue amor, non odor, non sonus, non suffitus, non denique alia eorum animas stimulant, quam amor, ut non solum de homine, sed de feris dicere liceat: Quid non mortalia pectora cogis improbe amor? Si volumus

Sepias capere amoris illicio.

Ad sepias capiendas non nasse, neque retiam infidie opus

opus sunt, sed amorum illecebris eas hac ratione expiscamus, ut sepiam foeminam trahant, quam ut vel longissime mas viderit, statim cupide in eam fertur, & amicam flexibilibus nodis etiam atque etiam diligenter circumplectitur, atque interea in hac implicatione piscatorum insidiis subtrahuntur.

Capitonis captura.

Acutæ faciei capito in sinu Achaïco, ut tradit Ælianus (sed ego in mari Hadriatico vidi) amoris furore capitur. Foeminam piscator alligat, aut longa harundine, aut longo sparto, sed formosa sit oportet, id est, pinguis: nam macilentam spernit, sic in littore salientem trahit, alius retia subsequens affert, observans quando accurrendum sit, dum igitur agitur foemina, mares in eam feruntur libidinis furore exagitati, ille retia dejicit, & capit.

Scari captura.

Scarus piscium omnium ad Venerem inflammatissimus, causa capturæ est cupiditas inexplebilis in foeminam, ea non ignorantes rei piscatoriæ peritissimi, hoc modo ei insidias ponunt, ut comprehensæ foeminæ summum os ad tenuem funiculum alligent, eamque vivam per mare trahant loco, in quem congregari solent, mares ad conspectam amatam libidinis furore feruntur, & contingere gaudent, osculum, vellicationem, aut aliud quodpiam furtum amatorum aucupantes, quum proxime ad nassam accesserunt, piscator foeminam in nassam detrahit, quo simul influentes mares capiuntur, Oppianus.

Elephantorum captura.

Elephantis paratur fovea, ad eos alliciendos quatuor foeminae concluduntur, unde mares concurrentes, foveam intrant, insidiantes pontem detrahentes, elephantem conclusos capiunt, ex Æliano.

Luscinia captura.

Luscinia foemina in cavea conclusa, aucupes voce simulata illudunt, voce mas accersitur, ea conspecta circumvolat, & insidiis retium cadit.

Z

CA

CAPUT III.

Amatis vebus etiam animalia convocantur.

SUNT & animalia, quæ sympathia quadam ab aliquarum rerum amore, aut animalium detrahuntur, quod aucupes animadvertentes iis, pro illorum cibis utuntur, ut dum ab amatis trahuntur, in manus venatorum incidant. Unde si quis scire cupit,

Sargi quomodo capiantur.

Infana quidem captura est. Sargi capras perditæ amant, immo tanta infania feruntur, ut quum caprarum proxime litus pascantium unius, aut alterius umbra in littore apparuerit, protinus gaudio exilientes, summo studio adnarent, ac saltu, non admodum ad saltandum idonei, capras contingere affectent, itaque voluptate gestientes, ad eas accedere student. Ex iis igitur capiuntur, quæ tantopere desiderant. Unde piscator capri-
nam pellem extractam cum cornibus induens, infidias parat, Sole à tergo relicto; atque farinam capri-
no jure madefactam, in eam maris partem spargit, ubi
conversari solent sargi, quibus tanquam philtro alle-
ciuntur, pellis assimilata capræ conspectu permul-
centur, farina vescuntur. Unde piscator multos capit; ex
Æliano. Oppianus ita elegantissime describit:

Irradit sargos caprarum mira cupido.

Et paulo post:

*Astolide prædo tectis sub tegmine capre,
Temporibus summis duo cornua longa coaptat.
Viscere caprimo, simul & nidore farinam
Commisam tumidas ponti demittit in undas:
Gratus odor, pastor gratus: simulata capella
Istos decipiunt, &c.*

Perdices ut capiantur,

Perdices vehementer cervos amant, & eorum pelle decipiuntur, hoc modo. Si quis pelle cervi indutus, cornua capiti imponat, & furtim accedat, illæ verum cervum esse ratæ, suscipiunt, coluntque eum, & accedente gaudent adeo, ut discedere ab eo nolint, ac familia-
rem

rem aliquem, & coetaneum adolescentem e longa peregrinatione reversum viderent, hac benevolentia nihil quam laqueos, ac retia lucrantur.

Otidum aucupium.

Otides ex avibus equorum studiosissimæ censentur, argumentum quod cætera animalia aspernantur, equum vero ubi aspexerint, magno statim gaudio ad ipsum advolantes appropinquare pergunt. Si quis equinam pellem induerit, quotquot voler, venabitur: nam equorum studio captæ eo accedunt. Eadem fere est

Polyporum captura.

Delectantur polypi olea arbore, cujus truncum brachiis amplexi sæpe comperiuntur. Deprehensi sunt etiam aliquando ficum arborem ad mare natam complexi, & ficos edentes, ut scribit Clearchus. Ob id piscatores oleæ ramum in mari demittunt, quo loco versantur polypi, brevi mora & citra laborem polypos ramum amplexos trahet quotquot voluerit. Oppianus ita festiviter canit.

Palladis gaudet ramis felicitis olivæ

Polypus, & glaucis foliis (mirabile dicta)

Corripitur.

Deinde:

Talis amor frondis, vel tam furiosa cupido

Hunc capit, & tali piscator frande peritus

In medium jactat plumbum, quod fronde revinct

Palladia, at piscis ramos non temnit olivæ,

Sed sociam prendit frondem, nec deserit unquam.

In navem tractus rami non vincla relaxat:

Non odit viridem jam jam moriturus olivam.

CAPUT IV.

Quibus sonis animalia alliciantur.

NEc solum amore, sed etiam sonitu, & musica alliciantur, & unumquodque animal suo gaudet peculiari sono. Et primo

Delphinus cithara allicitur.

Cujus symphonia maxime mulcetur, sicut etiam hydraulici sono. Hinc ab Herodoto primum, & ab aliis de-

ande celebratur historia, Arionem delphino insidentem ad Tenaron evectum fuisse: nam quum à Corinthiis in mare deturbaretur, impetravit, ut sumpta cithara, & carmine decantato in mare deiceretur, sed à delphino exceptum fuisse in Tenaron transvectum, ut ex Oppiano habetur.

Lupus tibia mulcetur.

Pythiocharis tibicen quum ad tibiam magna contentione incitatos numeros caneret, luporum impetum repressisse refert Ælianus.

Equi musica tibia capiuntur.

Libycæ equæ tibiæ cantu eousque capiuntur, ut hujus blandimentis ad homines mansuescant, & ululare desinant. Pastores pastoritiam fistulam ex Rhododaphne excavant, cujus sonoro inflatu adeo equos demulcent, ut eos sequantur, & quum ille insistat, à progrediendo se sustinent, ut lachrymas tenere non possint. Euripides dicit pastores fistula ad Venerem equas incitare, & equos ad ineundas scæminas incendere.

Cervi, & apri tibia capiuntur.

Tyrrhenorum sermone pervagatum est, apros & cervos apud eos multo maxime musicæ adjumento capi, quod quidem ipsum ita evenit. Circumjectis retibus, & cæteris instrumentis accommodatis, ad faciendas bestiis insidias collocatis, homo ad tibiam canendi peritus, cantus contentionem remittit, & relaxat, sensimque progrediens in montium vertices & convalles, & omnia lustra ferarum, &c. deinde quum maxima voluptate aures tenentur, tum nullo negotio comprehenduntur, nam cantus suavitate permulsi, in domesticarum sedium oblivionem veniunt: sic igitur tapquam suadæ illecebra, & cantu perstrictæ, in laqueos sese inferunt, & illaqueatæ comprehenduntur. Ex Æliano.

Pastinaca saltatione, & musica illaqueatur.

Quum pastinacam subnatantem piscator fuerit intuitus, ridiculum quiddam in piscatoria cymba saltat, & ad tibiam canere incipit, ea ex re pastinaca magnam læticiam capit, & hac permulsiōne illecta, ad summam a-

quam

quam effertur, alter quispiam piscatorio capto imprudentem subducit.

Paguri musica in terram ducuntur.

Paguros musica illecebræ machinatione piscatores capiunt, quorum alii se occulant, alii modulari incipiunt instrumento: quod cum audierint Paguri, statim tanquam amatorio quodam ad exeundum è latebra non modo inducuntur, verum etiam voluptate allekti, extra mare egrediuntur: hi quidem retro ad tibiam canentes cedunt, illi insequentes in arido comprehenduntur.

CAPUT V.

Lumine pisces noctu allici.

INTER varias animalium decipiendi artes, lumen est, Inoctu enim quum pisces aliqui quiescant, lumen supra cymbas piscatores ferentes, pisces ad se allectos, aut tridente feriunt, aut capiunt vivos; quod non fuit ignotum Oppiano.

*Quum Phæbus cælo meta distabit utraque,
Vel caput occiduis promus quum mergit in undis.
Tum domitant pisces, vel primo tempore noctis
Accensa impellunt theda per marmora cymbam:
Occulto perimunt fato sub nocte quietos
Pisces, qui flamma lati, vel lumine clavo:
Dum circa cymbam collecta examina lumens.
Exit inde vident, pereunt mucrone tridentis.*

Diu multorum torfit angor animos, quomodo ignis, vel lumen sub aqua ferri possit, ut pisces eo longinque conspecto, illi occurrerent. Nos id hoc modo præsticimus. Pilam æream, vel plumbeam confecimus, trium, vel quatuor pedum diametri, infra acuta erat, vel pyramidalis, ut aptius in imo demergi posset, ferreis circulis obvallatam, ut pondere depressa sub aquis trahi posset. Supra canalem opposuimus longitudine quindecim, aut viginti pedum, latitudine unius. Pilæ venter multis fenestris aperiatur, quinis, aut senis, quibus vitrea specula perpolita accommodentur, & commissuræ piscato glutine sarciantur, ne aquæ pateat aditus. Quæsito

loco pondere depressa pila demergatur, sed canalıs os supra aquam saltem binis pedibus superemineat. Lucernam mox accensam per canalem funiculo in pilae ventrem demittamus, eo modo & arte elaboratam, ut quocunque motu moveatur, semper ad perpendicularium erectum lumen restet. Lumen per fenestras, & specula inter aquas transibit, & reverberatione facta sub aquis magnum lumen satis longe conspicabitur, ad cuius splendorem maxima piscium caterva accurrit, tum retibus circumvenire poteris.

CAPUT VI.

Speculis etiam animalia conveniri.

ET si feminae defuerint, poterunt specula propriam imaginem reflectere, unde animalia delusa sua eorum forma, alligantur, poterunt & liquores speculorum vicem subire. Ut

Sepia speculo capitur.

Specula nimirum in lignum incisa, ex chorda appensa, in aquam piscatores demittunt, & sensim fluitantia trahunt, sepia ad sui simulachrum sese jaculatur, ac suis flagellis lignum complicans, dum sese apparentem in speculo amatorie intuetur, interea reticulo circumventa subducitur.

Monedula speculo capitur.

Moneduke se ipsas amant, auceps eas venaturus, talia machinatur, nam in quem locum congregantur asperit, ibi pelves, olei plenas disponunt, curiosa avicula eo profecta, in vasis labro confidet, & simul sese inclinans, suam ipsius umbram despicit, & quod existimet aliam se monedulam videre, ad eam ipsam festinat descendere, eoque ut est delapsa, olei crassitudine circumfusa, sine laqueis, sine retibus constricta tenetur. Ut

Coturnices speculo capiuntur.

Clearchus scribit perdices, passeress, & coturnices non modo quum vident foeminas semen emittere, sed etiam quum earum vocem audiunt: causam esse animo impressionem, quod ipsum coitus tempore cognosces, si con-

contra eas speculum posueris, & ante hoc ipsum tendiculum insidias, nam ad imaginem suam, quæ inaniter in speculo representatur, accurrentes excipiuntur, ex Athe-
næo, & Eustathio.

CAPUT VII.

Quomodo odoribus animalia congregentur.

VARIi sunt odores, vel aliæ occultæ proprietates, quæ animalia congregant in unum, ex peculiari re-
rum, vel animalium natura; dicemus odora-menta, & ali-
menta quædam ab eis valde expetita, Veluti

Monoceros odore allicitur.

Monoceros adeo virgines puellas venerari scribit Tzetzes, ut ipsis mansuescat, & aliquando juxta eas in somnum delapsus capiatnr, ligerurque: juvenem aliquem robu-
stum venatores puellæ instar vestiunt, & aromatibus as-
persum statuunt è regione loci, in quo monoceros fue-
rit, ut odoris suavitas auræ flutu ad beluam derivari pos-
sit, ipsi interea occultantur, fera odore illecta ad juvenem
accedit, ille manicis amplis, & odoratis feram obvelat, ve-
natores accurrunt, & cornu refecant,

Ad congregandum mustelas.

Fel stellionum in aqua tritum mustelas congregare dicit
Plinius. Immo chamæleontis felle in aquam coniecto
mustelas contrahi scribunt Magi Pliniani.

Ad congregandum mures.

Si amurcam spissam patinæ infuderis, & in domo recte
posueris, adhærebunt, ex Palladio. Si amurcam, inquit
Asatolius, in æneam pelvim infuderis, eamque in media
domus parte reliqueris, noctu mures congregaveris om-
nes.

Vt convenient pulices.

Ericii falsi, & in aqua ferventi innatans collecta pingue-
do si illinatur baculo, & is in domo, vel sub lecto ponatur,
conveniunt ad eum omnes pulices. ex Rhafi

Ranas congregare.

Fel capræ in terra, in vase aliquo repositum ad se dicitur
ranas congregare, si gratum aliquod in eo reperiant.

CAPUT VIII.

Quomodo animalia ebria manibus capi possint.

DI X I M U S illicia, nunc inebriationes, quamplurima enim sunt simplicia, quæ inebriant, ut manu capi possint consopita, & quia ex animalium varietate varia sunt, quæ hunc effectum præstent, ideo seriatim singula trademus. Et primo

Canes quomodo inebriantur.

Athenæus coryos, & canes inebriari ænutra herba dicit. Sed Theophrastus, à quo exceperit, radix ænothera data ex vino, mitiores, hilarioresque mores reddit, unde ænutra vocabulum corruptum est: est autem Theophrasti ænothera, ut diximus, rhododaphne. Sic quoque

Asini inebriantur,

Et consopiri non solum capiuntur, sed si excoriantur vix sentiant, ne dum expergiscantur, quod eveniet cicuta: nam eam depasti tam gravi somno premuntur, ut stupidi, sensuque privati videantur. Sic etiam.

Equi stupidi redduntur.

Hyoscyami semine, si illud in hordeo eis præbueris, & adeo veterno obducantur, ut semimortui jaceant per dimidium diem: sycophanta quidam quum nummi deficerent enim in itinere, quibusdam ambulonibus ejusmodi semen objecit, qui quum fere extincti obdormiscent, & omnes gravi dolore afficerentur, accepta stipe, remedium finxit: nares acetō perungendo vivos reddidit, & sic cœptum iter prosequuti sunt. Eodem modo

Pardi inebriantur.

Docet Oppianus modum, & quomodo ebrii capiantur. In Libya, ubi primum fontem animadvertenterunt, & unde pardales prima luce bibere solent, eo venatores noctu permultas amphoras succo vini plenas offerunt, & inde non procul stragulis lecti sedent: eæ autem ardentem sitientes ad fontem accedunt, & simul ac vino, cujus portione studiose sunt, sitim explerunt, primo saltatione ludunt, deinde obdormientes humi sternuntur, itaque graviter dormientes, nullo negotio comprehenduntur. Si scire aves quomodo

Simia

Simia ebria capiantur.

Athenæus refert, vinum etiam bibere, & inebriatas aliquando capi. Simias & quadrupedes quibus digiti sunt, negat crescere, assuetas meri potu, Plinius. Nec aliter

Sues infantiunt

Hyoscyamo devorato. Inquit Ælianus, hujus herbæ pastu resolvuntur & convelluntur apri, natara vini, id eo mentem, caputque infestans. Fiunt etiam

Elephantes ebrii.

Athenæus refert ex Aristotelis libro de ebrietate, elephantes inebriari vino. Et Ælianus elephanto, qui ad bellum certat, vinum præbent ex vitibus, & factitium ex oryza, ut audaciores efficiantur. Nunc docebimus quomodo confopitæ aves manibus capiantur. Unde si scire aves.

Aves ut manibus capiantur.

Allium nasci in arvis tradit Plinius, alium hoc vocant quod adversus improbitatem alitum depascenrium semina coctum, ne renasci possit abjicitur, statimque quæ devoravere aves stupentes manibus capiuntur, etsi paulum commoravere confopitæ. Si vis autem

Perdices ebrias venari.

Boetius ita docet. Perdices facile venaberis, si farinam vino madefactam objeceris, omnis enim avicula facile corripitur. Si vinum aqua dilutum, vinosus tamen in vasculis apposueris, ubi enim vel parum inde ebiberint, soporantur, & obstupescunt. Docet idem

Anates quomodo manu capiantur.

Si quis locum observet, ex quo anates potum sumant, & eversa aqua vinum nigrum immittunt, ubi id hauserint, cadent, ut prehendi facile possint. Idem & vini fæx præstat. Capiuntur

Anates, & alia aves ebria

Quibusdam escis, quales sunt lappæ semina in locum sparsa, ubi aves frequentant, quibus ingestis ita afficiuntur vertigine, ut manibus capi possint. Alia esca. Tormentilla in vino bono coquatur, tum in eodem coctum frumenti, aut hordei semina projicito in spatium

Z 5

avi-

avibus capiendis destinatum, sic enim tormentillæ frustula cum seminibus devorabunt, & inebriatæ quum volare nequeant, manibus capientur. Hoc autem commodius fiet, quum cœlum præfrigidum & nix profunda fuerit. Vel per locum avibus frequentari solitum, hordei grana disperse, deinde ex farina hordeacea, felle húbulo, & seminibus hyoscyami medicamentum instar pulvis parato, quod in tabella eis expone, eo gustato aves adeo gravantur, ut volare nequeant, & manibus capiuntur. Vel hordeum, fungos, quod à muscis denominant, cum seminibus hyoscyami misce, & pultriculam inde factam in tabella expone, ut supra. Ut possis

Cornices manu capere,

inter carnem nucem vomicam tritam immisce. Possumus identidem pisces inebriare. Oppianus docet aliqua. Unde si volumus

Pisces inebriare,

Cyclamino eveniet. Diximus enim cyclamino ebrietatem augeri hominibus. Inquit enim:

*Atque duos miscent panes radice sub acta,
Quam cyclaminon dicunt, candore permittant
Et pinguem pisces vastum lebuntur in aquor,
Retia profilunt, curvos male olentia circum
Pharmaca colliniunt scopulos, temerantque latebras,
Et maculant fluctus, & post ad littora cursum
Cum cymba revocant, latebras dispersa per omnes
Pharmaca mortiferas diffundunt longius auras,
Et caput atque oculi caligant, membra venenis
Nutant, hi scopulis auris, latebrisque parentes
Profilunt, infecta magis sunt aquora lata.
Pharmakon aquareas late penetravit in undas.
Hi veluti vino presii vincuntur odore, &c.*

CAPUT IX

Peculiaria animalium venena de clarare.

NE putes velim venenum unum animalia cuncta interficere posse, sed unumquodque suum venenum

num habet, immo quod uni venenum, alteri salutare, quod nec qualitatis ratione eveniet, sed peculiaris naturæ. Ut si numerare velimus

Venena, quibus canes occiduntur.

Dioscorides chamæleontem album cum polenta subactum canes, sues, & mures occidere dicit, aqua, vel oleo madefactum. Theophrastus canes & sues cum hordeacea farina subactum aqua & oleo: sed cum brassica sues. Nux vomica, quam ab effectu caninam dicunt, si lima teratur, ejus tenuius eliminata scobs carne, butyro, vel pingui aliquo cani glutienda datur, trium horarum spatio eos necat, obstupet illico, cadit, & sine voce moritur, sed recens sit oportet, ut solum videatur hanc nutrem ad canum mortem à Natura productam. Abstinent fraxini fructu, quod dolorem vertebræ coxarum incurrant, licet sues eo saginentur. Sic apocynum. Chrysippus docet canes occidi, si in aqua eis detur asparagus decoctus. Canina brassica, sive sylvestris si detur ex carne, sic plumbi fumus. Immo ex Aristotele in mirabilibus circa Scythorum, & Medorum regionem hordeum esse, quo homines vescantur, sed sues & canes excrementa hominum, qui panem ex hordeo illo comederint, averfantur, tanquam mortis periculum, omitto aconitum cynoctonon dictum à Dioscoride. Dicemus & idem

De lupario veneno.

Aconitum lupos, & plerasque alias feras occidit, lycoctonon, sive luparia nomen ab effectu. Agyrtæ ita præparant venenum. Lupariæ uncias duas, foliorum taxi unam, corticis fagi, vitri, calcis vivæ, arsenici citrini singulorum sesquiniunciam amygdalarum dulcium tres, mollis, quantum sufficit. Fiant globuli magnitudine avellanæ, larido inungendi. Alii lupariam, arsenicum citrinum, & taxi folia æqualiter miscent. Sunt & aliæ lupicidæ herbæ, quas omittimus, ne longiores simus. Proxime Nilum, narrat Elianus, herba, quæ lycoctonos appellatur, nascitur, lupus eam calcans, convulsionibus moritur. Propterea Egyptii in terras suas ejusmodi herbam importari prohibent, quod hoc animal veretur. Sunt &

Muricida herba

Aconitum, quod myæctonon appellant, procul & è longinquo mures necat, ex Dioscoride, & Nicandro. Staphisagria easdem fere vires obtinet, ejus à radice, aut semine pollinem cum farina in butyro frixum mures edendo occidit. Asphodeli radice fugantur, caverna præclusa moriuntur. Agrestis cucumeris, & colocyntidis suffusio mures necat, tithymalum in tenues partes incisum, mistumque cum polline, & œnomelite, si gustaverint mures, occæbuntur. Sic chamæleon, miacanthus, realgar, scilicet ex sulphure, calce vivis, & auripigmento. At inter:

Pantherarum venena

Connumeratur aconitum pardalianches, cujus radice trita, & in carnibus objecta, extinguuntur. Asperguntur carnes aconito, necantque gustu earum pantheras. Occupat illico fauces angor, ob id pardalianches dictum. Necantur ex apocyno, quam etiam in suis nomenclaturis pradalianchem dicunt. Vocant

Leonum venenum

Leontophonon, animalculum quoddam, non alibi nascens, quam ubi leo. Captum exurit, ac illius cineris aspergine carnes pollutæ, jactæque per compita concurrentium semitarum, leones necant. Et pardalianches aconitum, leones ut pantheras occidit. Est

Bovum venenum

Chamæleontis nigri succus juvenas necat, angina modo, quare à quibusdam ulophono vocantur, boves elleborum nigrum cavent, quum candido vescantur.

Capricida

Herba est, ab exitio jumentorum quidem, sed præcipue caprarum appellatur ægolethros, hujus flores capiunt noxium virus aquoso vere marcescentes, ita fit, ut non omnibus annis sentiat, hoc malum. Est &

Cervi venenum

Pisces quidam venenati in Armenia reperiuntur, horum farina sicut conspersas in ea loca, quæ maxime abundant feris, disseminant, bestiarum primum ut eas atti-

ge-

gerunt, statim moriuntur, atque ea fraude cervi, & apri necantur, ex *Æliano*.

Equi venena.

Sunt aconitum, veratrum, & sandaracha. At

Mustelarum venenum.

Sal ammoniacum, frumentumque humore aliquo dilatum: circa loca, quæ frequentant mustelæ, miscellam ipsam aspergito: aut enim ubi massam vorarint, interibunt, aut illinc aufugient.

Ovium venenum.

Oves necat nerion, ex *Dioscoride*. Pecus & capræ si aquam biberint, in qua folia rhododendri maduerint, mori dicuntur, ex *Plinio*. *Ononymus*, & coniza oves & capras perdit, fabina item:

Columba venenum.

Serapio scribit columbas perimi devoratis frugibus, aut fabis madefactis aqua, in qua elleborus albus fuerit maceratus.

Gallina venenum.

Gallinæ sparthi semine depasto moriuntur.

Vespertilionis venenum.

Hederæ suffitu moriuntur, ex *Zoroaste* in *Geoponicis*.

Vultures

Animalia quædam ab his, quæ nobis suavissime olent, perimuntur, vultures ab unguentis, & canthari rosis. Idem evenit si quis vel inunxerit, vel cibum unguento illitum eis obtulerit, ex *Aristotele* mirabilium libro.

Scorpionum

Theliphonum dictum aconitum à scorpionum morte. Torpescunt scorpiones ejus tactu, stupentque pallentes, & vinci se confitentur. Symphyto interimitur aquila, ibis felle hyenæ, sturnus alliæ semine, charadrius sulphure, herinacius potamogitone. Circus, larns, turtur, merula, vultur & scopos punici mali grano pereunt, atricapilla flore amerinæ, corvus erucæ semine, scarabeus unguento, npupa adipe feræ capræ, cornix carnis reliquiis à lupogomefis, alauda sinapis semine, grus vitis lachryma.

C.

CAPUT X.

De piscium venenis.

SOLENT & infici aquæ fluminum & maris quibusdam herbis, aliisve simplicibus, quibus natantes pisces inebriantur, & moriuntur, sed quia peculiares sunt quorumcunque piscium, peculiares trademus & universales, ut iis edoctus piscator, reliqua ex se imaginetur, Hac igitur herba

Pisces necantur.

Plinius piscatores Campaniæ radicem eam aristolochiæ quæ rotunda est, venenum terræ vocant, coramque nobis contusam, immista calce in mari sparsere, advolant pisces cupidine mira, statimque exanimati fluitant. Dioscorides tithymalorum platiphyllum tusum, ac aquæ sparsum pisces necare dixit. Nos nunc ejus radicibus contritis, ac imo fluminis pondere depressis, aquas inficimus, unde pisces protinus necantur. Sed hoc modo citius enecabimus in mari. Gallarum orientalium quarta uncia pars, casei uncia, farinæ fabacæ uncia tres, misceantur hæc omniæ aqua vitæ; ex ea mistura fiant globuli, ut ciceres. Mane antequam aurora illucescat, in mari projiciantur, mox tribus horis elapsis redi ad locum, nam omnes qui escam acceperint, aut mortuos, aut ebrios reperiēs, vel in sublimi, vel in imo maris resplendere, quos hamato conto accipies. Aqua vitæ additur, quia celeriter ad caput fertur, gallæ orientales veneficum, eos stupidos reddens, fabacea farina illex, esca suo sapore iuvitat, caseus odore longe congregat.

CAPUT XI.

De aliis venationum experimentis.

NUNC aliqua addemus, quæ superesse videbantur experimenta, ut pro necessitatibus & ex voto uti possis. Primo

Ut canis color mutetur.

Quum plerumque canes albi venationi minus idonei, quia longius videntur, modus adinventus est, quo ejus
co-

color mutari possit. Id eveniet si vivam calcem cum lithargyrio bulliemus, & canem depinxerimus, nam niger evadet. Alios modos docuimus quomodo tinguendi capillos descripsimus. Si vis

Vt canis à te non aufugiat.

Democritus canem à te non aufugere dicit, si butyro à capite usque ad caudam illines, liguendumque butyrum dabis. Sequetur etiam te canis, si alterius canis secundam panniculo alligatam ipsi olfaciendam obruleris. Etiam si optas

Canis non latret.

Membranam ex secundis canis habentem, vel leporis pilos, ut sinum tenentem, aut qui peristereon herbam habeant. Lapis in Nilo niger fabae similis reperitur, quo viso canes non latrant, linguam canis in calceo subditam pollicis portabis, vel si cor canis siccum tecum portabis, ex Sexto, leporis pilos, vel sinum, ex Plinio vel mustelae juvenis caudam abscissam in pede portabis, vel ranam ei in offam dabis, haec omnia ad evadendos canum latratus. Nigidius canes tota die fugere conspectum ejus, dicit, qui è sue ricinum evellit, & aliquantulum gestaverit. Oppianus:

*Quod si paucillum rescissum pellis hyena
Gestes, extemplo catulosque canesque feroces
Terrore attonitos arcebis, nec tibi post hac
Incedenti adlatrabunt, licet ante latravint.*

Vt canis currere non possit.

Alas si oleo illeveris, nam in cursu impiedietur, hoc modo eveniet

Vt accipiter sit animosus.

Avem adversus praedam animabis, ut aves magnas aggreduatur, escam, qua tempore venationis utitur, vino madefacito, aut si astur sit, aceti parum dato, quando vis volet, da tres offas carnis vino madefactas, aut pullo columbae vinum ex rostro infunde, deinde volare facias. Sic

Perdices pugnaciores efficies.

Si adianti ramulos eis in cibum dabis, ex Plinio, &

Gallinacei pugnaciores fiunt,

Allium in cibis dando mox pugnaturis, ex quo facitissime in veteri comœdia *ὄρεσθ' ὀππὸν* id est, allio patus pro vehementi, ac nimis in pugnam proclivi.

Ne avis in altum volet

Erne pennas caudæ; quæ sursum dirigunt cursum, sic in gyrum infra volabit. Si vis

Vt avis volare non possit,

Incide nervos superos, inferosque alæ, & sine noxa remanet, avis non volabit, & hoc modo in aviariis non aufugiunt.

LIBER DECIMUS SEXTUS.

In quo clandestinæ & inperspicuæ notæ
pertractantur.

PROOEMIUM.

EURTIVARUM notarum, quas vulgus ziferas vocat, duplicem statuimus. modum, visibillum nunc, & per se dignum tractatu studium habet: delectescentium vero alterum, de quo presenti hoc volumine aliqua commentari aggressi sumus, & quæ hæc consequuntur, magnatum, & principum rebus consulentes, dum absentia curant, & commentis illius gnaro conscribunt. Nos paucula oculis subijciemus exempla: sed hæc, & quæ ex his eveniunt fidei pectore contegenda sunt, ne passim per manus ignari & gregarii hominis pervenientia, vilescant. Quæ promulganda duximus, hæc sunt.